Jaargang 116. Zondag, 1 Maart 1857. No. 26.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

VERHURING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij **enkele inschrijving**, te verhuren:

Den **TUIN** gelegen achter de Gebouwen in de Kruidstraat, genaamd *het Laboratorium*, voor den tijd van **drie jaren**.

De Voorwaarden van Verhuring zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIJKAGE op het Raadhuis.

De aanwijzing ter plaatse zal geschieden op DONDERDAG den 5den Maart, des namiddags te 3 uur.

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de Voorwaarden, moeten voor of uiterlijk op ZATURDAG den 7den Maart 1857 aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den hoogsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op MAANDAG den 9den Maart 1857, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 26 Februarij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Herijk.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van allen die daarbij belang hebben, dat der **HERIJK** van **LENGTEMATEN** en **GEWIGTEN** in deze Gemeente zal plaats hebben:

Voor de Ingezetenen wonende in de Letters A, B, C en D van den 2den tot en met den 6den Maart e.k.

Voor die in de letters E, F, G en H van den 9den tot en met den 13den Maart e.k.

Voor die in de letters I, K, L en M van den 16den tot en met den 20sten Maart e.k.

Voor die in de letters N, O, P en Q van den 23sten tot en met den 27sten Maart e.k.

Voor die in de letters R, S, T en U van den 30sten Maart tot en met den 3den April e.k., en

Voor die in de letters V, W, X, IJ en Z van den 6den tot den 10den April e.k.

Telkens van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

De belanghebbenden worden ten ernstigste gewaarschuwd, om op de hierboven vastgestelde tijden hunne Maten en Gewigten ter *Herijk* aan te bieden, ten einde zich vrij te waren van de straffen op hun verzuim ten deze bepaald bij Koninklijk besluit van den 30sten Maart 1827 (*Staatsblad* no. 13). — Voorts worden zij opmerkzaam gemaakt, dat de Maten, alvorens ter IJking te worden aangeboden, behoorlijk moeten worden schoongemaakt.

GRONINGEN, 20 Februarij 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Groninger Straatvuilnis.

PUBLIEKE VERKOOPING op WOENSDAG den 11den Maart 1857, ten Huize van K. J. NEVEN, te *Hoogezand*.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

De Indische landpost heeft berigten uit Hongkong van den 15den Januarij j.l. aangebragt. Naar hetgeen daarvan door den telegraaf voorloopig medegedeeld wordt, schijnt het als of de staat der zaken te Canton nog nagenoeg dezelfde was als tijdens de afzending der laatstvorige berigten. De Chinesche overheden betoonden zich niet gezind om aan de Engelschen toe te geven; er was, in tegendeel, door de keizerlijke flotille een wel vruchtelooze maar krachtige aanval op de Engelsche oorlogsstoombooten gedaan, welke aanval, indien het berigt juist is, door eene beweging van de scheepsmagt der Chinesche opstandelingen ondersteund is. De bevelhebber der Britsche krijgsmagt, admiraal *Seymour*, bevestigde zich in de bij Canton ingenomen positiën, en tot dekking daarvan, alsmede ter vergelding der aan Engelschen aangedane mishandelingen, had hij de meeste voorsteden van Canton in de asch doen leggen.

Verder is uit het noorden van China berigt ontvangen dat de mandarijn *Sheh* of *Shyh*, gouverneur van Shanghaï, den 3den Januarij potseling is overleden, en dat deze gebeurtenis eene zekere gisting heeft doen ontstaan onder de lagere en dweepzieke klasse der bevolking, die de Europeanen beschuldigde hem te hebben gedood of laten dooden. Gedurende twee dagen vreesde men ernstige ongeregeldheden, doch de houding der Fransche en Engelsche oorlogsbodems en de krachtige handelwijze van den bevelhebber der Tartaarsche troepen, die zijne pogingen met de hunne vereenigde, hebben de orde weten te handhaven.

PERZIE.

De tijding, dat de vrede tusschen Perzië en Engeland reeds werkelijk gesloten was, schijnt eenigermate voorbarig te zijn geweest. Het dagblad *le Nord* meldt thans, dat de gezanten het eens zijn geworden over de bepalingen van de overeenkomst, maar dat deze nog niet is geteekend.

In dat blad komt voor, dat de vestiging van een Britsch etablissement op het eiland Karack, in de Perzische-golf, de eigenlijke steen des aanstoots is. Mogt Perzië daarmede instemmen, dan zou Groot-Brittanje, 't welk te Bushire geen vasten voet kan krijgen, de gelegenheid erlangen, om zijne heerschappij voor goed in den genoemden zeeboezem te vestigen.

Feruck-khan heeft overigens op last van zijnen souverein afgezien van de betaling der 300,000 p. st., welke Perzië ten gevolge van een vroeger gesloten verdrag nog van Engeland te vorderen had.

RUSLAND.

Volgens de berigten uit het noordelijk gedeelte van Finland moet daar de ellende, veroorzaakt door gebrek aan levensmiddelen en door een bij uitzondering strengen winter, tot eene verschrikkelijke hoogte zijn gestegen. In een Zweedsch dagblad leest men daaromtrent het volgende: »De hongersnood heeft in Finland het toppunt bereikt. In verscheidene landgemeenten ziet men niet anders dan magere, bleeke, door honger verzwakte en van ontbering neêrvallende menschen. Niet alleen dat de levensmiddelen ontbreken, er is ook geldgebrek; zelfs de rijke lieden hebben geen geld genoeg om zich spijs van verre afstand te doen komen. Door dien ijzingwekkenden toestand hebben vele gezinnen den geboortegrond verlaten en zich deels naar Rusland, deels naar Zweden begeven. De eenige hulpmiddelen, die de Finnen in zulke omstandigheden hadden, de rendieren en de wilde vogels, missen zij thans ook, want de rendieren zijn voor een groot deel door de beeren uitgeroeid geworden, en de wilde vogels zijn verdwenen zonder dat men weet hoe. Het brood, dat de arbeidende klasse nuttigt, bestaat uit fijngestampte boomschors, dat der meergegoeden is een mengsel van schors en gerstkorrels."

Ook uit Petersburg wordt deze treurige toestand bevestigd en gezegd, dat, in weerwil van alle reeds gedane aanzienlijke bijdragen ter leniging van het bestaande gebrek aan levensvoorraad in Finland, de nood daar nog zoo verregaande is, dat in het Noorden en Oosten, werkelijk brood, gebakken van boomschors, door de bevolking genuttigd wordt.

ITALIE.

Uit Napels wordt per telegraaf van den 25sten gemeld, dat de hoofdstad rustig is, maar dat de geheime genootschappen ijverig werkzaam blijven. Den 21sten zijn *Spinizza*, adjudant van *Bentivenga*, en eenige andere opstandelingen, met de hulp van landlieden gevangen genomen.

— Op het voorbeeld van den ex-minister baron *Poerio*, hebben alle Napolitaansche staatkundig veroordeelden geweigerd van de hun verleende amnestie gebruik te maken, omdat er de voorwaarde aan verbonden was, dat zij het land moesten verlaten en zich in de Argentijnsche republiek vestigen.

DUITSCHLAND.

De beraadslagingen over de wet op de echtscheidingen zijn Dingsdag in het Pruissische huis der afgevaardigden voortgezet, maar nog niet ten einde gebragt. De heer *v. Schwerin* heeft de voordragt van het dusgenaamde vrijzinnige standpunt, op 'twelk hij zich bevindt, bestreden, en heeft beweerd, dat de staat in dezen niet verder mag gaan, dan de vereischten van het burgerlijk belang, en daarbij de kerkelijke aangelegenheden geheel ter zijde behoort te laten; — dat de kerk, als zoodanig, geen regt bezit om in den staat te bevelen, maar alleen mag raden, — en dat bij de voordragt niet genoegzaam daarop is gelet, — dat, indien het voorstel wet mogt worden, dergelijke wet een zeer ongunstigen invloed zoude uitoefenen op de zedelijkheid der min gegoede klassen.

Nadat de minister van justitie de voordragt krachtig had verdedigd, is zij door den heer *Mallinckroth* uit een R.-Kath. standpunt bestreden, en voorgesteld, als meer in het belang der Protestantsche leerstellingen, dan in dat der R.-Katholijke.

In de zitting van Woensdag eindelijk zijn de algemeene beraadslagingen ten einde gebragt en werd de eerste paragraaf aangenomen. Daarbij is bepaald, dat voortaan geene redenen van echtscheiding meer zullen zijn: 1) wederzijdsche toestemming, 2) hevige en diep gewortelde afkeer, 3) verdachte omgang, 4) verzaking van den huwelijkspligt, 5) onvermogen en ligchamelijke gebreken die eerst gedurende den echt zijn ontstaan, 6) razernij en waanzin.

Alzoo blijven er voortaan slechts drie redenen bestaan, die eene echtscheiding kunnen veroorzaken, namelijk: overspel, het verlaten van de echtelijke woning en mishandeling van ernstigen aard. Indien deze laatste overtreding aanwezig is, dan is echter aan de regtbanken in zeer vele gevallen de bevoegdheid overgelaten, om naar bijkomende omstandigheden te werk te gaan.

— In een vorig nommer is medegedeeld, dat de regering van Hannover, die zoo mogelijk wel alle oppositie in de wetgevende kamers zou willen onderdrukken, ook aan den te Esens tot afgevaardigde benoemden *v. d. Horst* den toegang in de kamer geweigerd heeft, omdat deze in de vorige zitting verklaard had dat de tegenwoordige toestand in Hannover zich op het terrein der feiten en niet op dat van het regt beweegt. Die weigering heeft in de zitting der tweede kamer van den 25sten tot eene heftige discussie aanleiding gegeven.

Het tegenwoordige hoofd der oppositie, graaf *v. Bennigsen*, stelde voor, aan de regering te verzoeken, den heer *v. d. Horst* zijne volmagt te verleenen om in de kamer zitting te nemen. Hij ontkende niet, dat *v. d. Horst* gezegd heeft, dat er in strijd gehandeld werd met het regt, maar vroeg tevens, of de afgevaardigden dan hunne juridische overtuiging niet meer mogten uitspreken? of het dan zooverre gekomen was, dat zij niet meer een vrij woord mogten uiten? Wanneer men meent dat een ministerie de constitutie des lands heeft geschonden, kan men het in staat van beschuldiging stellen; zoude dan *v. d. Horst* niet het veel mindere mogen doen en een protest tegen het regt indienen?

De minister *v. Borries* verdedigde den regeringsmaatregel, toonde aan dat men zich op eenen regtsgrond bevond, en meende dat hij, die dezen niet erkende, niet als lid der kamer kon zitting nemen.

Hij werd vooral door de heeren *Heijl* en *Einst* ondersteund. De eerste ging zoover van te beweren, dat, zoo de regering tegen dergelijke verklaringen als door den heer *v. d. Horst* waren afgelegd, niet met nadruk optrad, revolutie en anarchie spoedig voor de deur zouden staan. De laatste noemde het onzedelijk, wanneer iemand op grond der verordening van den 1sten Aug. 1855 een' eed zweert en daarna zulk eene verklaring aflegde als *v. d. Horst* had gedaan.

Ofschoon nu de buitensporige meening van deze ministeriële leden met luid morren werd ontvangen, verklaarden zich toch ten slotte slechts een 20tal leden voor het voorstel van graaf *v. Bennigsen*, zoodat het ministerie ook nu weder eene beslissende overwinning heeft behaald.

— Het Weener regeringsblad maakt eene keizerlijke verordening bekend, waarbij ten aanzien van de passen een nieuw stelsel wordt ingevoerd. Vele belemmeringen en onaangenaamheden, waaraan de reizigers tot dusverre in de Oostenrijksche staten bloot stonden, zijn daarbij weggenomen. Voortaan zullen de passen alleen op de grenzen geviseerd worden, en zal men ze, eenmaal binnenslands zijnde, niet meer behoeven te laten viseren of op bepaalde plaatsen afgeven. Tevens is vóór de Oostenrijksche onderdanen het verkrijgen van buitenlandsche passen gemakkelijker gemaakt.

DENEMARKEN.

Bij de spoedige oplossing die de Sondtolkwestie te gemoet gaat, zal het van belang zijn, van den grondslag, waarop de afloissing van den Sondtol steunt, nadere kennis te bekomen. Wij ontleenen daarom aan eene in de *Hamb. Börsenh.* medegedeelde tabel voor kapitalisering en aflossing der tollen in den Sond en de Belten de volgende cijfers.

De gemiddelde jaarlijksche som van de tollen die op de goederen gedurende de jaren 1842 tot 1847 en 1851 tot 1855 van de verschillende natiën zijn geheven, bedraagt 2,098,561 thl. Nederland komt hieronder voor op 78,057 thl. of 3.72 pCt. De gemiddelde jaarlijksche som voor lichtvuren was 150,018 th., waarvan Nederland betaalde 12,404 th., of 8.27 pCt. Naar deze sommen heeft men het kapitaal berekend, dat in aflossing van die tollen door de onderscheidene staten aan Denemarken zal worden betaald en 't welk gesteld is op 35,000,000 thl. Dit kapitaal is aldus verdeeld: Groot-Brittanje zal daarvan moeten opbrengen 10,126,855 thl., Rusland 9,739,993, Pruissen 4,440,027, Zweden 1,590,503, Nederland 1,408,080, Frankrijk 1,219,003, Denemarken 1,122,078, Spanje 1,020,016, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika 717,829, Noorwegen 667,225 thl. enz.

GROOT-BRITTANJE.

Het gouvernement heeft onlangs op aandrang van het parlement besloten eene nieuwe ridderorde in te stellen, daar de oude orden door haar aristokratisch karakter minder geschikt schenen om uitstekende verdiensten in elke klasse der maatschappij te beloonen. De officiële *London Gazette* van den 25sten dezer behelst de naamlijst der militairen, die het eerst met het nieuwe ridderteeken, het Victoria-kruis geheeten, begiftigd zijn.

— Brieven uit Tunis melden, dat zekere heer *Davis*, die vóór eenige maanden van den Bey onder zekere voorwaarden verlof heeft verkregen om de bouwvallen van Carthago te doorzoeken en die aldaar, met ondersteuning van de Fransche regering en het museum, sedert een paar maanden opgravingen doet, eenige belangrijke ontdekkingen heeft gedaan. Toen een Arabier een stuk van een zeer sierlijk mozaïk gevonden had, werd *Davis* daardoor genoopt om opgravingen ter plaatse waar dit gevonden was te doen, en zijne pogingen werden beloond door de ontdekkingen van een tempel, dien hij voor een tempel van *Dido* houdt. *Davis* heeft alle mogelijke voorzorg genomen, dat de kostbare voorwerpen die hij gevonden heeft onbeschadigd blijven. Vermoedelijk zal de Britsche regering een schip afzenden, om de ontdekte oudheden herwaarts over te brengen.

FRANKRIJK.

De *Siècle* heeft eene tweede waarschuwing ontvangen, omdat dit blad, met het oog op de aanstaande werkzaamheden van de wetgevende vergadering, als zijn gevoelen heeft durven te kennen geven, dat het zaak is in de tegenwoordige wet op de drukpers eenige verzachtingen te brengen.

Volgens eene correspondentie der *Amst. Ct.*, zou deze tweede waarschuwing slechts de voorlooper zijn van eene reeks nieuwe maatregelen van gestrengheid tegen de politieke pers, die alsnog te vrij wordt beschouwd. Daarbij wordt verzekerd, dat in een der jongst gehoudene ministerraden de Keizer aan den heer *Billault* de te groote vrijheid heeft verweten, welke hij aan de dagbladen laat om vraagstukken te behandelen, die, naar de meening van het hoofd van den staat, eens voor altijd zijn opgelost en waarop niet kan worden teruggekomen. Men voegt er bij dat *Napoleon* van deze gelegenheid heeft gebruik gemaakt, om het door dien minister aangenomen stelsel ten aanzien der dagbladen hevig te gispen, welk stelsel bestaat in hun toe te laten de meest teedere onderwerpen te behandelen, behoudens 's ministers regt van *veto*, wanneer de regeriag oordeelt dat de polemiek te ver gaat. De Keizer daarentegen wil, dat zoodra een blad artikelen over den een of anderen regeringsmaatregel begint mede te deelen, dadelijk aan dat orgaan het zwijgen worde opgelegd, en nog vóór dat de aandacht van het publiek op het punt in kwestie is gevestigd. Ongetwijfeld ligt daarin de reden van de tweede waarschuwing aan den *Siècle* gegeven, onmiddellijk na den mond te hebben geopend om meer vrijheid voor de drukpers te vragen.

De *Siècle* blijft intusschen het hoofd toehouden. Na den tekst zijner waarschuwing te hebben medegedeeld, tast het dadelijk een van 's Keizers gunstelingen aan, den hertog van Malakoff n.l., ter zake van de voor hem bij het wetgevend ligchaam aangevraagde dotatie van 100,000 fr. Voor deze nieuwe stoutheid zal het blad misschien zwaar moeten boeten.

— De Keizer heeft een' prijs van 10,000 fr. uitgeloofd voor dengeen die de oorzaken der ziekte van de zijdewormen aanwijst, en een beproefd middel tot bestrijding voorstelt.

— De 24ste Februarij en zijne herinnering aan de omwenteling van 1848 zijn dit jaar te Parijs bijna geheel door het vastenavondfeest verdrongen. De demonstratiën van hen, welke dien dag nog vieren, bestaan in eenige bijeenkomsten aan de barrière. Het grootste deel der bevolking van Parijs sprak over niets anders dan over den vetten os en de daarmede verbonden festiviteiten, en niets, zelfs niet eens immortellen-kransen aan de Bastille, herinnerde aan den dag die eenmaal gansch Europa in schrik en angst bragt. Wat het straat-carneval betreft, dit bestaat slechts uit den optogt van den vetten os en zijn escorte, eenige honderde gemaskerden en eenige duizenden toeschouwers in rijtuigen, te paard en te voet.

De vette os heeft, volgens aloud gebruik, ook de eer eener receptie aan het hof der Tuileriën genoten. De Keizer, de Keizerin, prinses *Mathilde* en verscheidene personen van het keizerlijke huis verschenen op het balkon van het paleis en werden door een levendig gejuich begroet.

Bij den aanblik van den keizerlijken prins, wien de gouvernante, voor een der vensters staande, op haren arm droeg, barstte het *leve de keizerlijke prins!* zoo geweldig uit, dat de Keizer en de Keizerin zich nogmaals op het balkon vertoonden, de duizenden personen begroetende die aanwezig waren.

Grooten indruk zal zeker ook nu weder dit gejuich der volksmenigte gemaakt hebben op hem, die voor negen jaren op hetzelfde uur het gejubel en de saluutschoten vernam van hen, die Koning *Lodewijk Filips* uit de Tuileriën verjaagd hadden.

— Eene aangelegenheid, die gewigtige gevolgen op kerkelijk gebied kan hebben, maakt het onderwerp uit van vele gesprekken. De bisschop van Moulins, de heer *de Dreux Brezé*, had, wegens te groote aanmatiging van gezag, aan eenige geestelijken die onder hem staan, aanleiding gegeven, hunne klagten daarover zoowel bij den Paus als bij den metropolitaan, den aartsbisschop van Sens, in te dienen. Deze maatregel wekte des bisschops toorn op. Hij schorste een dier geestelijken en dreigde twee anderen met gelijke straf, indien zij niet binnen zekeren gestelden termijn hun berouw te kennen gaven over hetgeen zij gedaan hadden of namens hen was geschied. De bisschop heeft in een' herderlijken brief van deze strenge maatregelen eene verklaring gegeven. De priesters echter, steunende op de openbare opinie en op de achting die zij bij hunne gemeentenaren genieten, hebben zich tot den raad van state gewend. En wat erger is, men voegt er aan toe, dat de minister van eeredienst mede bij den raad van state eene klagt tegen den bisschop wegens misbruik van gezag heeft ingediend. Maar als de minister werkelijk dien weg heeft ingeslagen, dan gebeurt het niet zonder den wil des Keizers. Met belangstelling wordt daarom den afloop dezer zaak tegemoet gezien.

Daar de bisschop van Moulins tot de ultramontaansche partij behoort, neemt de *Univers* zijne zaak in bescherming.

— De *Moniteur de la Flotte* deelt mede, dat de koning van Dahomey, een der magtigste hoofden aan de Westkust van Afrika, twee zijner zonen naar Frankrijk heeft gezonden, om aldaar hunne opvoeding te laten voltooijen.

BELGIE.

Het hoofdbestuur der vereenigingen die in België voor den bloei en de regten der Vlaamsche taal werkzaam zijn, heeft dezer dagen eene met redenen omkleede verklaring uitgevaardigd, aan het slot waarvan het opgeeft, wat de Vlamingen zijns oordeels voor hunne moedertaal mogen en moeten vorderen. Het verlangt: 1°. dat het lager en het middelbaar onderwijs in de Vlaamsch sprekende landstreken in het Vlaamsch gegeven worde; dat deze taal ook bij het onderrigt op 's lands kweekschool van onderwijzers te Lier worde gebezigd; en dat op 's lands hoogescholen de Vlaamsche taal en letterkunde voortaan met de Fransche gelijk gesteld worden;

2) dat de Vlaamsch sprekende landstreken eigene inrigtingen voor de opleiding van landbouwers, veeartsen en zeelieden bekomen, alwaar alle onderrigt in de moedertaal gegeven wordt;

3) dat op 's lands militaire akademie niemand als kweekeling opgenomen worde, die het Vlaamsch niet verstaat, omdat dit de taal van het meerendeel der miliciens is; dat ook op de regementsscholen en op die van Lier de kennis van het Vlaamsch een volstrekt vereischte zij;

4) dat voortaan alle bekendmakingen van de overheid, wetten, besluiten enz., in het Vlaamsch en in het Fransch beide vervat zullen zijn, met name in het officiële dagblad der hooge regering;

5) dat de gemeentelijke en gewestelijke aangelegenheden in de Vlaamsche provinciën in het Vlaamsch behandeld zullen worden;

6) dat geen Vlaming voortaan anders dan in zijne moedertaal de uitspraak des regters aangaande zijne belangen of zijne schuld verneme;

7) dat de opschriften op openbare gebouwen en gedenkteekenen in de Vlaamsche steden in het Vlaamsch vervat zullen zijn; dat de helft van 's lands gemunt geld Vlaamsche opschriften hebbe.

Zoo lang aan al die verlangens niet voldaan is, zullen de Vlamingen, naar het oordeel der bedoelde commissie, in het oog des buitenlanders het voorkomen hebben van overwonnelingen, van eenen door vreemde natiën onderworpen en in lijfeigenschap gehouden volksstam.

— Naar luid van een der voornaamste te Gent uitkomende dagbladen, is het niet de Koning, maar de hertog van Vlaanderen, die eigenaar is geworden van het domein Postel. De daarvoor bestede gelden zijn afkomstig uit de nalatenschap van wijlen de Koningin.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Donderdag den 26sten Februarij.

In deze zitting is ingekomen een ontwerp van wet, strekkende tot goedkeuring van een traktaat van handel en scheepvaart tusschen de Nederlanden en de Dominicaansche republiek gesloten. — Verzending naar de afdeelingen.

Verder is ingekomen eene missive van den minister van koloniën, waarbij, om, zoo veel mogelijk aan het verlangen van de Kamer te voldoen, worden toegezonden exemplaren van no. 74 en 75 van het *Staatsblad van Ned. Indië*, inhoudende het reglement op de drukwerken in Ned. Indië en de bepalingen tot verzekering van de uitvoering en regelmatige werking van dat reglement. Hoewel de minister gaarne bereid is al die inlichtingen te geven, welke niet strijdig zijn met art. 89 der grondwet, zoo meent hij zich echter te moeten verschoonen andere bescheiden mede te deelen. — Drukken en ronddeelen en in handen gesteld van eene commissie, bestaande uit de heeren: *Thorbecke*, *Mackay*, *Meeussen*, *de Brauw* en *Wintgens*.

De commissiën van rapporteurs zijn gereed met hare eindverslagen: 1) over het ontwerp tot vaststelling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1854; 2) over de onteigening van gronden tot aanleg van den weg van Deventer naar Darmsholte, en 3) tot opheffing van het bijzonder fonds voor het kanaal van Voorne. — Beraadslagingen bepaald op aanst. Maandag.

De naturalisatie-ontwerpen van *A. Carapiet* te Japara en vier anderen worden zonder discussie met algemeene stemmen aangenomen.

Aan de orde wordt gesteld de beraadslaging over de conclusie van het rapport der commissie betrekkelijk de overeenkomst met Hannover, tot wering van den sluikhandel op de wederzijdsche grenzen.

(Uit dit rapport blijkt, dat de strekking der overeenkomst is, om op de bedoelde grenzen van toepassing te verklaren de overeenkomst in 1851 met Pruissen gesloten, en in der tijd door de Staten Generaal goedgekeurd. Bij de commissie is de vraag overwogen, of de bewoners der aan die grenzen gelegen Nederlandsche districten, zonder tusschenkomst der wetgevende magt, aan de bezwarende bepalingen, bij de overeenkomst daargesteld, zouden kunnen worden onderworpen, en is deze vraag ontkennend beantwoord, maar is tevens aangemerkt, dat, vermits die bepalingen eenmaal door de wetgevende magt zijn goedgekeurd, zij tot haar leedwezen moet erkennen, dat zij aan de Regering het regt niet kan ontzeggen, om dezelve toe te passen. Zij heeft gemeend, daarbij den wensch te mogen voegen, dat de overeenkomst op eene minder bezwarende wijze zal worden toegepast, dan die, welke met Pruissen is gesloten. — De commissie heeft voorgesteld, een afschrift van het verslag aan den minister van buitenlandsche zaken te zenden.)

De heer *van der Linden* heeft eenige bedenkingen tegen de conclusie van de commissie, en meent, dat dusdanige overeenkomst niet zonder de voorafgaande goedkeuring der wetgevende magt gesloten kan worden, omdat daardoor eene verandering in den regtstoestand der ingezetenen is ontstaan. Spreker acht het dus wenschelijk, dat deze zaak alsnog in nadere overweging worde genomen. Ook beklaagt hij zich, dat de ambtenaren niet met genoeg zachtzinnigheid te werk gaan, en verlangt, dat er paal en perk worde gesteld aan de vexatoire handelingen dier ambtenaren.

De heer *van Nispen* verklaart namens de commissie er niets tegen te hebben dit punt in nadere overweging te nemen.

De *minister van buitenl. zaken* beantwoordt de tweeërlei aanmerkingen door den heer *van der Linden* in het midden gebragt. De eerste betreft het punt der regtsgeldigheid van het traktaat met Hannover. Hij meent, dat art. 17 van het traktaat met Pruissen hier afdoende is. In dat artikel is bepaald, dat het aan de staten van het Duitsche tolverbond vrij zal staan, tot dat traktaat toe te treden. Die bepaling is goedgekeurd door de wetgevende magt, zoodat voor dat met Hannover geen verdere afzonderlijke goedkeuring vereischt werd. Verder beantwoordt z. exc. de aanmerkingen van den eersten spreker, over de fiscaliteit, die gemakkelijk zijn te maken en altijd zekeren weerklank vinden.

Z. exc. zal zich eindelijk tegen een nader onderzoek der commissie volstrekt niet verzetten; want hij gelooft, dat, hoe men de zaak ook wikke of wege, dat art. 17 van het Pruissische traktaat, de sluiting van andere traktaten, zoo als hier geschied is, allezins wettigt.

De heer *van der Linden* stelt nu voor, de beraadslagingen tot een later tijdstip te sluiten, welke motie, zonder stemming, wordt *aangenomen*.

De zitting gaat hierop uiteen.

De afdeelingen hebben heden het onderzoek van het ontwerp nopens de zamenstelling der regterlijke magt enz. voortgezet en ten einde gebragt. Morgen zullen zij het onderzoek aanvangen over het ontwerp wegens de jagt en visscherij.

De minister van binnenl. zaken heeft thans het verslag openbaar gemaakt nopens den staat der hooge-, middelbare- en lagere scholen over 1855—1856.

De opgaven omtrent de drie hoogescholen en twee athenaea's bevatten weinig bijzonderheden. Volgens eene bij het verslag gevoegde tabel studeerden in den aanvang van 1856 te Leiden 483 studenten, als: 136 in de theologie, 200 in de regten, 102 in de geneeskunde, 20 in de wis- en natuurkunde en 25 in de wijsbegeerte. Te Utrecht 487, als: 229 in de theologie, 187 in de regten, 55 in de geneeskunde, 6 in de wis- en natuurkunde en 10 in de wijsbegeerte. Te Groningen 222, als: 72 in de theologie, 86 in de regten, 58 in de geneeskunde, 3 in de wis- en natuurkunde en 3 in de wijsbegeerte. Bovendien waren te Leiden 146 en te Utrecht 75 studenten van elders ingeschreven.

Aan het athenaeum te Amsterdam waren ingeschreven 109 studenten, waarvan 50 in de theologie, 35 in de regten, 21 in de geneeskunde, 1 in de wis- en natuurkunde en 2 in de letteren. Te Deventer waren ingeschreven 35, van welke er 7 waren die deels voor industrie, deels voor landbouw het athenaeum bezochten; voorts 11 pharmaceuten en 17 voor de akademische studiën. Van deze waren er 7 voor de theologie, 7 voor de regten en 3 voor de letteren.

Het getal Latijnsche scholen bedroeg 35, dat der gymnasiën 29, waaraan 243 onderwijzers verbonden waren, en welke 1816 leerlingen bevatten.

Hierop volgt een verslag van het onderwijs bij het leger, van de akademie te Breda, de inrigtingen te Willemstad, Vlissingen, Delft en Utrecht; van de klinische scholen, de rijksveeartsenijschool te Utrecht, de landhuishoudkundige school te Groningen, de scholen voor de zeevaart te Amsterdam, Ameland, Harlingen en Groningen, de gestichten voor doofstommen en blinden.

Omtrent het lager onderwijs vindt men vermeld, dat er in 1855 waren 3,405 lagere scholen, waaronder 2479 openbare, 260 bijzondere der eerste en 666 der tweede klasse, waaronder ook de kostscholen begrepen zijn.

De scholen van bijzonderen aard en strekking bestonden, voor zooverre de opgaven reikten, uit 714 bewaar-, kleine-kinder- of maitressenscholen, 150 herhalingscholen, 111 Zondagscholen, 66 werkscholen, 127 volkszangscholen en 22 gymnastiescholen.

Het getal leerlingen bedroeg op alle lagere scholen op den 15den Jan. 387,565, waaronder 216,752 jongens en 170,813 meisjes; op 15den Julij 323.058, of 173,616 jongens en 149,442 meisjes.

Hieronder zijn begrepen de leerlingen welke de dag- en avondscholen tevens en die welke enkel de avondscholen bezoeken. Het getal der eersten bedroeg op den 15den Jan. 23,929, waaronder 17,363 jongens en 6566 meisjes, op den 15den Julij 16,081, waaronder 11,390 jongens en 4691 meisjes; dat der laatsten op den 15den Jan. 22,371, waaronder 15,421 jongens en 6950 meisjes; op den 15den Julij 9664, waaronder 5364 jongens en 4300 meisjes.

Van de 387,565 leerlingen die op den 15den Jan. de lagere scholen bezochten, genoten 143,793 kosteloos onderwijs.

De leerlingen op alle lagere scholen stonden op den 15den Januarij tot de bevolking destijds als 119.7; op den 15den Julij als 99.7 tot de 1000 zielen; waaruit volgt, dat in den winter ruim *een achtste*, in den zomer ruim *vier vijfden* der leerlingen de lagere scholen bezochten.

Het onderwijzend personeel bedroeg op alle lagere scholen van het rijk 7304, waaronder 6478 van het mannelijk en 825 van het vrouwelijk geslacht.

De toestand van het schoolwezen onderging ook dit jaar in het algemeen weinig verandering. In afwachting der wettelijke regeling van het onderwijs, werd alles nagenoeg op denzelfden voet gelaten. Hoewel het wegblijven dier regeling eenen nadeeligen invloed bleef uitoefenen, daar vele gemeentebesturen het nemen van maatregelen in zaken die nu reeds voorziening zouden vorderen, van het tot stand komen der nieuwe wet afhankelijk maakten, of dit als voorwendsel bezigden, — mag nogtans met lof worden gewaagd van enkele besturen, die, alleen lettende op den tegenwoordigen toestand, met grooten ijver de belangen van het openbaar onderwijs in hunne gemeente hebben behartigd en alles gedaan wat in hun vermogen was om dat onderwijs te verbeteren, uit te breiden en te doen bloeijen. Ook vele onderwijzers zijn voortgegaan, niettegenstaande hun toestand steeds ongunstiger werd, met onverflaauwden moed hunne gewigtige taak te volbrengen. Aan hunne zorg en inspanning is het dan ook hoofdzakelijk te danken, dat het onderwijs in het algemeen rijker vruchten heeft gedragen dan in de gegeven omstandigheden had mogen worden verwacht, en zelfs op onderscheidene plaatsen merkbaren vooruitgang heeft ondergaan.

Bij voortduring waren de berigten omtrent het openbaar onderwijs in Groningen gunstig. In 't algemeen stellen de ouders belang in het onderwijs hunner kinderen en laten zij hen uit dien hoofde daarvan een geregeld gebruik maken. Over het geheel neemt het onderwijs in grondigheid toe. De bewoners van het platteland, en deze bedragen ⅘ van de geheele bevolking, mogen zich over eenen vooruitgang in beschaving verheugen, die gunstig afsteekt bij vroeger. De eigenlijke landbouwers maken van de groote welvaart, welke zij in de laatste jaren ondervonden, ook gebruik voor hunne vorming en die hunner kinderen, en voor de bevordering van het algemeen welzijn, zoo als blijkt uit de deelneming aan velerlei bestaande maatschappijen of de oprigting van nieuwe, en de vermenigvuldiging van leesgezelschappen, en bijzonder ook uit de opening van velerlei nieuwe inrigtingen van onderwijs of de uitbreiding van oude. In het derde district is vooral het onderwijs in de zangkunst vooruitgegaan; in het vierde werd op onderscheidene scholen meer werk gemaakt van het taalkundig onderwijs, terwijl ook op sommige scholen de natuurkunde als leervak is opgenomen.

Voorts wordt nog melding gemaakt van scholen van bijzonderen aard, als bewaar-, herhaling-, zondag-, werk- en industrie-, zang- en gymnastiescholen, in verscheidene plaatsen gevestigd, alsmede van onderwijzers-gezelschappen en vorming van onderwijzers en onderwijzeressen, en 't geheel van 't verslag door eene menigte staten toegelicht, ter aanwijzing van alle zulke bijzonderheden wier vermelding in getallen bestaat. Het geheel geeft een uitnemend overzigt over den toestand van het onderwijs hier te lande, in al zijne verschillende instellingen en vakken.

's GRAVENHAGE, 26 Februarij.

Volgens eene correspondentie uit 's Gravenhage aan de *Indépendance Belge*, moet de minister van koloniën, op een diner, door zijn collega van buitenlandsche zaken gegeven bij gelegenheid van Zijner Majesteits verjaardag, de gevaarlijkheid zijner positie, ter zake het reglement op de drukwerken in Ned. Indië, niet hebben ontveinsd, maar tevens bij die gelegenheid getracht hebben zich te verontschuldigen door een gedeelte van den misslag, dien hij begaan heeft, op zijn' voorganger te werpen. »'t Is," zegt die correspondentie, »een feit, dat bereids in 1855 de heer *Pahud* het plan van een reglement had opgesteld in den zin als dat, 't welk thans zoo vele bezwaren wekt; maar de tegenwoordige gouverneur der Indiën is zoo verstandig geweest van op den kant er bij aan te merken, dat de uitvoering dier willekeurige maatregelen, welke men aan zijne pen ontweldigde, ten aanzien der veiligheid onzer overzeesche bezittingen groote gevaren kon na zich slepen. Men verwondert zich dat die waarschuwing den heer *Mijer* niet heeft ingelicht, hoewel hij, en met regt, den naam van een verstandig en talentvol man bezit."

ROTTERDAM, 25 Februarij.

Gisteren werd een proeftogt langs den Rijn-spoorweg gedaan, die waarlijk belangrijk mag genoemd worden en die ten duidelijkste het bewijs heeft opgeleverd, wat van de tegenwoordig versnelde gemeenschap mag verwacht worden.

Maandag avond te 7 uur namelijk is eene expres-trein uit Berlijn vertrokken, die gisteren morgen omstreeks 10½ uur hier aankwam, en alzoo den afstand van Berlijn naar Rotterdam in den bijna ongeloofelijk korten tijd van circa 15½ uur heeft afgelegd.

Eene stoomboot, die aan het station gereed lag, moest dien sneltogt tot Londen vervolgen, en alzoo de kortere gemeenschap over Holland met Engeland proefondervindelijk bewijzen.

Verder zij hier opgemerkt, dat de weg van Utrecht naar Rotterdam in 52 minuten is doorloopen.

UTRECHT, 26 Februarij.

In de zitting van de arr. regtbank van heden is uitspraak gedaan in zake *Kemink en Zoon*. De regtbank heeft dr. *H. H. Kemink* schuldig verklaard aan de politie-overtreding van met zijn weten te hebben medegewerkt tot de verspreiding van een gedrukt geschrift, waarin de naam, beroep en woning van den schrijver of drukker niet was uitgedrukt, doch onder de omstandigheid van den drukker te hebben bekend gemaakt, en hem mitsdien bij verstek veroordeeld tot eene boete van *f* 5, ten bate der gemeente Utrecht, en in de kosten van het regtsgeding ten zijnen aanzien gevallen. Tevens heeft de regtbank verklaard, dat de schuld van *N. D. Kemink* aan het hem ten laste gelegde feit niet is bewezen en hem vrijgesproken, de kosten te zijnen aanzien gevallen te dragen door den staat.

HARDERWIJK, 21 Februarij.

Er komen hier nog dagelijks zeer vele personen aan, bestemd voor onze Oost- en West-Indische bezittingen. Men verwacht hier binnen kort vele van de Turksche ongeregelde troepen voor welke reeds wervers naar Turkije zijn vertrokken. De werving van manschappen der Engelsche, Italiaansche, Zwitsersche en Duitsche legioenen is gesloten.

Gisteren avond hadden hier wegens de knevelarijen van herbergiers en koffijhuishouders ernstige tooneelen van wanorde onder de suppletie-troepen plaats. Een der koffijhuizen werd als 't ware uitgeplunderd. Niets kon de woede der soldaten stuiten; eindelijk rukten de officieren, onderofficieren en korporaals, met den kolonel aan 't hoofd, uit, om den loop dezer baldadigheden te stuiten, en door het moedige en gepaste gedrag van den waardigen chef, die met ontbloote sabel vooraan ging, werden eindelijk de woedende soldaten naar de kazerne teruggedreven, nadat verschillende personen kennis gemaakt hadden met de sabel des kolonels. Heden morgen hield de kommandant in de kazerne gepaste aanspraken in het Fransch en het Hoogduitsch, terwijl de belhamels zijn opgesloten. De politie is gewapend met geladen pistolen. — Wegens zijne benoeming tot ridder van den Nederl. Leeuw, bragt men den kolonel *König* heden avond eene luisterrijke serenade.

NIJMEGEN, 25 Februarij.

Het reeds bij geruchte medegedeelde heeft zich bevestigd. De Koning heeft zijnen veertigsten verjaardag door eene voor Nijmegen hoogst gewigtige daad gekenmerkt. De *Nijm. Ct.* deelt toch in een buitengewoon nommer mede, dat door het Ned. gouvernement, bij besluit des Konings, genomen op HD. verjaardag, den 19den dezer, concessie is verleend aan de Parijsche firma *A. Kuentter*, *Maze Voisine et Ponchard*, voor den aanleg van een spoorweg van Maastricht, over Roermond en Venlo, langs den regter Maas-oever naar Nijmegen, om zich aldaar aan te sluiten aan den spoorweg op Cleve en Crefeld, terwijl die weg zal leiden tot verlenging naar Arnhem door bruggen over de Waal en den Rijn.

ENSCHEDÉ, 26 Februarij.

Er zijn hier verblijdende tijdingen ontvangen omtrent den aanleg van een spoorweg van Zevenaar over Enschedé op Rheine.

De concessionaris van dezen weg, de heer *de Brouwer van Hogendorp*, die onlangs van hier naar Hannover is gereisd, heeft aldaar zoowel bij de hooge regering, als bij de Hannoversche bank en elders de meeste ondersteuning gevonden. Alleen de stad Osnabrück heeft deelgenomen in de negotiatie voor 180,000 gulden. Behalve deze gunstige resultaten, mag men zich ook verblijden over de medewerking, die de zaak ondervindt bij de fabrikanten alhier en bij onderscheidene rijke grondbezitters in Gelderland, wier goederen door den weg worden doorsneden. De heer *de Brouwer* bevindt zich thans weder te Amsterdam, om aldaar de zaak te bevorderen, zoodat deze onderneming nagenoeg met zekerheid gezegd kan worden tot stand te zullen komen, daar het Duitsche bankiershuis *Bisschofsheim* de helft van het benoodigde kapitaal voor zijne rekening neemt, en van de andere helft reeds bijna 1/5 alleen te Enschedé en Osnabrück is geteekend. Voorwaar een bewijs dat er wel vertrouwen bestaat in de goede uitkomsten, die deze weg aan de geldschieters aanbiedt.

WILLEMSOORD, 23 Februarij.

De veldarbeid wordt zoowel in deze als in de naburige vrije koloniën der *Maatschappij van weldadigheid* met ijver hervat, en zoo men van goederhand verneemt, zijn er aanzienlijke sommen voor den aankoop van mestspeciën aangewezen; welk een en ander schijnt aan te duiden, dat er vooreerst van regeringswege niet aan eene ontbinding, maar welligt aan eene wijziging van de statuten der maatschappij wordt gedacht. Ook is men in deze streken algemeen van gevoelen, dat het vorige beheer dier inrigting veel te wenschen overliet. Ten gevolge van de contante betaling door het tegenwoordig bestuur aan de leveranciers gedaan, werden onderscheidene artikelen in de koloniale winkels tot minder prijs dan te Steenwijk en elders verkocht.

MEPPEL, 26 Februarij.

Als eene bijzondere opmerkelijkheid deelen wij mede, dat bij de hier eergisteren plaats gevonden loting voor de nationale militie is gebleken, dat onder de 63 lotelingen dezer gemeente zich 22 bevonden die de vereischte lengte in meerdere of mindere mate misten.

De dikwijls aangevoerde bewering, die ook reeds door een wetenschappelijk onderzoek is bevestigd, althans vergissen wij ons in dezen niet, schijnt dus hier hoe langer zoo meer te worden bewaarheid, dat namelijk het menschelijk geslacht over 't algemeen kleiner wordt bij vroeger. *(Dr. Ct.)*

GRONINGEN, 28 Februarij.

De 60ste verjaardag van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden is heden alhier gevierd door het uitsteken der vlaggen van onderscheidene gebouwen, terwijl de alhier gevestigde *Union Provinciale* ter eere van haren grootmeester zich in *den Doelen* aan een dinér vereenigde.

— Uit *Scheemda* berigt men ons van den 23sten: Onze onderwijzer R. Koning Niehof zag zich heden avond op eene aangename wijze door de leden van het alhier bestaande zanggezelschap verrast. Ten blijke toch van hunne erkentelijkheid voor de moeite die hij zich voortdurend getroost, om hen in de zangkunst te oefenen, werd hem onder gepaste toespraak, bij monde van den heer P. Smid, eene fraaije pendule ten geschenke gegeven. Met dankbare blijdschap werd dat geschenk aangenomen, onder gepaste beantwoording van de taal die de genoemde spreker in naam van al de leden geuit had. Terwijl wij meenden, dit niet onvermeld te mogen laten, hopen wij, dat het zanggezelschap met onbezweken ijver moge voortgaan, om onder zijne leiding eene kunst te beoefenen, die niet slechts eene aangename uitspanning verschaft, maar die, welbestuurd, ook tot beschaving en veredeling van den mensch zoo veelzins bijdragen kan.

— De heer Deurink, officier van gezondheid 1ste klasse, alhier in garnizoen, verzoekt ons te melden, dat hier ter stede volstrekt geen aanschrijving is gekomen om aan de bevolking van de koloniën van weldadigheid, bij de daar heerschende ziekte, hulp te verleenen. Intusschen deelt de *Utr. Ct.* op nieuw mede, dat, daar het aantal zieken, vooral te Veenhuizen, nog niet schijnt te verminderen, dezer dagen eenige militaire geneeskundigen aanschrijving hebben gekregen zich gereed te houden, op aanvrage onverwijld derwaarts te kunnen vertrekken.

Een later berigt uit Veenhuizen van den 27sten aan de *Dr. Ct.* houdt daarentegen in, dat de typhus daar zeer aan het afnemen is. In de laatste dagen zijn er geene nieuwe gevallen bijgekomen en de nog lijdende zijn meest herstellende. De sterfte is in verhouding tot de aangetasten zeer gering geweest, dank zij den ijver en de zorg der geneeskundigen, die onder medewerking van de autoriteiten alle middelen hebben aangewend om de verspreiding der ziekte tegen te gaan.

— Het heeft Z. M. den Koning behaagd, op voordragt van den minister van oorlog te bepalen, dat aan de onderofficieren van de verschillende corpsen der artillerie, over het jaar 1856, *f* 10 wegens buitengewone vergoeding in het kleeding- en reparatiefonds zal worden te goed gedaan.

— Reeds meermalen is er op gewezen, dat vele lotelingen der nationale militie de zittingen der militieraden, bestemd tot het onderzoeken en aannemen van plaatsvervangers, laten voorbijgaan, zonder gebruik te maken van de hun bij de wet gelatene bevoegdheid, om zich in de dienst te doen vervangen, en dat zij zich later, dikwerf eerst *na* verloop van een groot deel van het reserve-jaar, bij rekest tot Z. M. wenden, om, krachtens de bepaling bij art. 129 der wet van den 8sten Jan. 1817 (*St.bl.* no. 1) aan den Koning gelatene bevoegdheid, de vergunning te erlangen tot het alsnog stellen van eenen plaatsvervanger. De nadeelen daaruit voor de dienst in 's rijks belang voortvloeijende, en bij gevolg de noodzakelijkheid tot beperking van de inwilliging van dergelijke verzoeken, zijn reeds in 1846 onder de aandacht der gemeentebesturen gebragt. Hoezeer men gemeend had te mogen verwachten, dat daardoor en verder door het niet inwilligen van vele aanvragen van voorzegden aard, deze allengs zouden verminderen, heeft de minister van binnenl. zaken aan de heeren commissarissen des Konings in de provinciën echter doen kennen, dat de ondervinding die verwachting niet bevestigd heeft; maar zelfs, dat in den laatsten tijd deze aanvragen eerder toe- dan afgenomen zijn. Dien ten gevolge zijn de gemeentebesturen met nadruk verzocht, om bij iedere gelegenheid, welke zich daartoe voordoet, zoo als inzonderheid bij de aangiften ter inschrijving en bij de loting, de belanghebbenden onder het oog te brengen, dat zij *casu quo* voor hunne vervanging, of voor die hunner zonen of pupillen, in tijds behooren te zorgen; en er op moeten rekenen, dat daartoe niet dan in zeer buitengewone omstandigheden eene speciale vergunning zal worden verleend.

— Dezer dagen is door den minister van justitie aan de rijks-politie herinnerd, dat nu, na het herstel des vredes, een minder streng toezigt op de vreemdelingen noodig is, en dat het 's ministers intentie is, dat de vreemde reizigers niet zonder noodzaak worden bemoeijelijkt, maar met voorkomendheid behandeld worden.

— De gemeenteraad van Sneek heeft besloten, de gasverlichting aldaar voor stads rekening te ondernemen.

De aardnoot en Chinesche aardappel.

Een lezer onzer courant schrijft ons, dat hij in het nuttig boekje »een gezond en goedkoop voedsel voor iedereen; door een geneeskundige," (Amst. bij gebr. Diederichs 1857) bovenal twee nieuwe vruchtsoorten, zijnde de aardnoot (*apios tuberosa* of *glycine apios*,) en de Chinesche aardappel (*dioscorea of convolvulus Batatas*,) voor de beste, meestvoedende, voor den verbouw in Nederland zeer voordeelige en daarbij zeer smakelijke vruchten vindt aanbevolen; en wel ter vervanging van den gewonen aardappel, welke in vergelijk van die vruchten, verwerpelijk zou zijn. De aankweeking zou plaats hebben, door de vruchten daarvan in stukjes te snijden, en deze dan tegen het midden van April te planten. Zóó voedend, zóó gezond zou de aardnoot zijn, het meel zou zulk een krachtig voedsel, volgens den schrijver, den heer Liebig, en anderen opleveren, dat de *revalenta arabica* voor het product van die vruchtsoort wordt gehouden.

Nu wordt door onzen lezer gevraagd, of er ook iemand in deze provincie is, door wien met den verbouw van die zoo aangeprezene vruchten, proeven zijn genomen, en met welk gevolg? Voorts, of het ook gezegd kan worden, waar men van die vruchten in Nederland kan koopen, ten einde zóó in staat te worden gesteld, ook als tot proef, die vruchten te kunnen verbouwen.

KERKNIEUWS.

Bij kon. besluit van den 24sten zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten bij de Herv. gemeenten: van Ter Aa, op P. A. T. Nahuijs, kandidaat; van 'sHeer-Abts- en Sinoutskerke, op W. Kluever, pred. te Cothen; van Hendrik-Ido- en Sandelingen-Ambacht, op C. P. van Tooren, pred. te Bergeik, c. a.; en van Zevenhuizen, op G. H. van Borssum Waalkes, pred. te Herwijnen. — Ds. N. Warmolts te Westeremden heeft op nieuw voor het beroep naar de Herv. gemeente te Arnemuiden bedankt; en ds. G. A. Fijnvandraat te Lutten voor dat naar St. Jansga.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

BERLIJN, 28 Februarij.

Het antwoord van Denemarken op de nota's der Pruissische en Oostenrijksche regeringen betreffende de hertogdommen Holstein en Lauenburg is eindelijk hier ingekomen. Daarin worden de vorderingen der beide Duitsche mogendheden verworpen, alsook eene tusschenkomst van den Duitschen bond. De Koning van Denemarken verklaart besloten te zijn zijne regten op de hertogdommen te handhaven.

LONDEN, 28 Februarij.

Lord *Palmerston* heeft gisteren verklaard dat de overeenkomst tusschen Engeland en Perzië nog niet gesloten was, maar dat de onderhandelingen te Parijs eenen goeden loop nemen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 28 *Februarij*.

Nederland Werk. Schuld	à 2½ pCt.	63⅞.
Dito Dito	» 3 »	76$\frac{1}{16}$.
Dito Dito	» 4 »	95$\frac{7}{16}$.
Oostenrijk Metalliek	» 5 »	76⅝.
Dito 1851 en 1852	» 2½ »	39$\frac{9}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5 »	86$\frac{7}{16}$.
Dito Nation. Metall	» 5 »	78$\frac{7}{16}$.
Spanje Onbep. St.	» 1¼ »	24⅜.
Dito Binnenl	» 3 »	37⅜.
Portugal	» 3 »	45¼.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5 »	104⅛.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5 »	—
Dito bij *Hope*	» 4 »	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4 »	—
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5 »	—
Dito. 6de serie	» 5 »	96$\frac{5}{16}$.

LONDEN, 28 *Februarij*. Consols 93⅛.

PARIJS, 28 *Februarij*. Fransche 3 pCt. 70.20.

WEENEN, 28 *Februarij*. Metalliek 5 pCt. *f* 83⅞. Nat. Leening *f* 86½. Wissel op Londen *f* 10.07. Zilver *f* 3½.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 25 Febr., *Lootsman* Pomona, Newcastle.
HELVOET 25 Febr., *v. d. Borden* Visscherij en Handel, Palermo.
BROUWERSHAVEN 25 Febr., *Pfeill* Minister Pahud, Bat.
VLISSINGEN 24 Febr., *Kuiper* Phoenix, Liverpool.
BATAVIA vóór 9 Jan., *Olie* Triton, *Rühl* Rabenhaupt, *Flenss Jzn.* Johanna Geertruida, *Greveling* Vriendentrouw, *de Bos* Maria Agnes, *Kruijmel* Witte Cornelissn. de With en *Jansen* Elisabeth Anthonia, Amsterdam; *Jaskie* Willem Barendsz, *Bourse Wils* Guurtje en Maria, *Hoogenstraten* Comm. des Konings v. d. Heim, *Hageman* van Bosse, *Boere* Zuid-Beveland en *Kramer* Ouderkerk a. d. Amstel, Rotterdam; *Verhulst* Onderneming, Middelb.; *Kramers* Resident van Son, Japan; *van de Poll* Postiljon, Hobart Town; *Rozeboom* Jacoba Cornelia, Hong Kong; *Haacke* Alcyone, Singapore; *Lundegrén* Machtilda Cornelia, Rio de Janeiro; *Jonker* Tasmania, Napels; *Borchers* Lewe v. Nijenstein, Livorno; *Stolte* Constantia en Elisabeth, Antw.; *Bödeker* Loevestein, Londen; *Andersen* Drie Vrienden, Liverpool; *Wils Browning* Klaziena, Newport n. Hong Kong; — terug uit zee: *Swarts* Soerabaya, naar Nederland, met schade.
STRAAT SUNDA vóór 9 Jan., *Achenbach* Doggersbank, v. China n. Havana.
LISSABON 14 Febr., *de Ruiter* Cadzandria, Galatz; — 16 *Teensma* Jonge Brechtus, Amst.; *de Goede* Verwisseling, Gibraltar.
Bij PORTO 14 Febr., *Kolkman* Geertruida Margaretha, Riga.
Op de LOIRE 22 Febr., *Schuur* Zwaantina, Lissabon.
LONDEN 23 Febr., *Croese* Jonge Reintje en *de Groot* Twee Zusters, Workum.
DEAL 23 Febr., *van Leeuwen* Noordhorn, v. Tarragona n. Londen.
FALMOUTH 22 Febr., *Molema* Paulus, v. Antw. n. Rio Grande, heeft den 24 dito de reis voortgezet.
DUNDEE 23 Febr., *Niggebrugge* Stad Enschedé, Zwelle.
NORTH SHIELDS 21 Febr., *Hansen* Pegasus, Schiedam; *Katoen* Trekvogel, Nieuwe Diep; *van Klooster* Geziena, Yarmouth.
BRUNSHAUSEN 24 Febr., *Klein* Pieterdina Marchina, Bremerhaven.
CUXHAVEN 24 Febr., *Bakker* Geertina, Sunderland; — 25 *de Boer* Geziena, Bordeaux.

Vertrokken.

AMSTERDAM 25 Febr., *Scholtens* Hillechiena Scholtens, Dundee; 26 *Retgers* Barend Willem, Batavia; *Buykes* Santa Rosa, Curaçao; *Kars* Roelfina, Londen.
HELVOET 25 Febr., *Wieting* Minerva, Newyork.
BATAVIA vóór 9 Jan., *Hoffman* Margaretha Simonetha, Amsterdam; *v. d. Putte* Maria Elisa en *Vonk* Vier Gebroeders, Rott.; *van Loon* Jacobus en *Keuker* Hollands Trouw, Nederland; sedert Straat Sunda gepasseerd.
TRIEST 20 Febr., *Barelds* Harmonie, Rott.
LISSABON 12 Febr., *Hoetjer* Anna, 13 *Slager* Jan Hendrik, *Jonker* Zwaanette, Cardiff.
DEAL 23 Febr., *v. d. Heeven* Jedo, Melbourne; *Bakker* Nepthunus en *Vos* Crescendo, Santander.
HULL 21 Febr., *de Jonge* Hendrika, Bergen; *Kistenkas* Hennachiena Vroom, Lissabon.

In lading.

LONDEN 21 Febr., *v. d. Werp* Christina Wobbegina, Koppenh.; — 28 *Scheppers* Fennechiena, Bordeaux.
LIVERPOOL 22 Febr., *Kroon* Jeanne, Genua.

Zeilklaar.

KAAP VERD 5 Jan., *de Boer* Haamstede, Batavia.
SALONICA 7 Febr., *van Wattum* Cornelia en Alida, Smirna.
LIVORNO 8 Febr., *Post* Ettjé Berg, Amst.
GIBRALTAR 14 Febr., *Kroon* Hermina, Malaga.
NEWCASTLE 21 Febr., *v. d. Veen* Maria Janna Jacoba Barendina, Aalborg.

Amsterdam, 26 Febr. Het schip Jacoba Carolina, kapit. *Snoek*, van Glasgow te Berbice aangekomen, heeft den 4 Dec. op 45° N.Br. en 12° 30' W.L., in een' storm, eene stortzee over gehad en daardoor veel schade aan tuigage en aan de verschansingen bekomen.

Deal, 24 Febr. Het schip Stad Amsterdam, kapit. *van Gijzel*, van Batavia naar Amsterdam, is alhier met verlies van kluiverboom en meer andere belangrijke schade binnengeloopen, zijnde in aanzeiling geweest met het schip Jedo, kapit. *v. d. Heeven*, van Londen naar Melbourne; laatstgemelde heeft de reis voortgezet.

Falmouth, 23 Febr. Het schip Drie Vrienden, kapit. *Wielema*, van Havana naar Antwerpen, alhier met schade binnengeloopen, is afgekeurd en met den inventaris voor £ 435 verkocht.

Batavia, 9 Jan. De schepen Graaf van Nassau, kapit. *Sanders* en India, kapit. *d'Arnaud Gerken*, alhier met schade binnengeloopen, zullen verkocht worden.

Zoutkamp, 27 Febr. Binnengekomen 26 Febr., *Bernardus* Agatha Hendrika, Newcastle.
Zeilklaar: *Dijkstra* Geertina Harmina, Londen.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 26 Febr., *Brandt* Epaminondas, New-Orleans.
HELVOET 26 Febr., *Lambach* de Gier, Bergen.
LONDEN 24 Febr., *Valom* 7 Broeders, Benicarlo.
PORTLAND 24 Febr., ter reede: *Boomgaard* Ecliptica, v. Malaga n. Hamburg.
LEITH 23 Febr., *Kranenborg* Johanna, Malaga.
Bij WIGHT 23 Febr., *Rosier* Joan Melchior Kemper, v. Bat. n. Amst.
CARDIFF 23 Febr., *Vlas* Marianne, Bilbao; *Addens* Petronella, Rouaan.
TOULON 23 Febr., *Zuiderduin* Clara Wilhelmina, Venetie.
BORDEAUX 24 Febr., *Koster* Argo, Antwerpen; *Niekus* Thecla Johanna, Lynn.
MARSEILLE 20 Febr., *Bakker* Anna Willem, Venetie.
PASSAGES 27 Jan., *Remmersen* Vr. Martha, Riga.
BILBAO 19 Febr., *Nanninga* Elsina, Antw.
MALTA 12 Febr., *van Duffelen* Oceaan, Vlaardingen; — 13 *Lange* Otto, v. Odessa n. Marseille, heeft den volgenden dag de reis voortgezet; — 14 *Kramer* Sophia, Belfast.
MESSINA 14 Febr., *Buiten* de Sperwer, Rott.
ALGIERS 13 Febr., *Huininga* Meika Jacoba, Civita Vecchia.
St. HELENA 3 Jan., *van Duyn* Marinus Willem en *Keuzekamp qq.* Twee Gezusters, v. Bat. n. Rott.; hebben de reis voortgezet.

Vertrokken.

AMSTERDAM 27 Febr., *Molenaar* Amicitia, Bat.
VLISSINGEN 25 Febr., *Hotze* Jantje Wilkens, Santander.
HELVOET 26 Febr., *Bargman* Eugenie, Bat., via Brouwershaven; *Ontjes* Johanna Emelie, Elseneur.
LA ROCHELLE 18 Febr., *Visser* Zaanstroom, Hamb.

Malta, 18 Febr. De Holl. goelet Sophia, kapit. *Kramer*, den 26 Dec. met eene lading gezouten vleesch en aardappelen van Belfast herwaarts vertrokken, heeft veel van het slechte weder te lijden gehad en moest te Syracuse binnenloopen. Dit vaartuig is zoo even alhier aangekomen; de lading is eenigzins door zeewater beschadigd.

Newhaven, 24 Febr. Het schip Mathilde, kapit. *Laarman*, v. Malaga n. Hamburg, is alhier met schade binnengeloopen, zijnde bij Bevesier aangezeild.

SCHEEPSVRACHTEN.

Groningen, 27 Febr. Naar Amsterdam of de Zaan *f* 4 per last Rogge; Antwerpen *f* 6 per last Gerst; Londen 15 sh. 6 d. per 10 qr. Haver; Hull 13 sh. per ton Beenderen; Bayonne tot *f* 25 p. last Rogge.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 27 *Februarij*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer 40 ℔	*f* 3,15
Oude 70 ℔ *f*		N.W. 1856 52 ℔	*f* 4,40	- - 42 - -	3,40
N.Oml.1856 66 -	7,40	- 54 - -	4,90	- - 44 - -	
- - 68 - -	8,40	- 56 - -	5,40		
- - 70 - -	9,40	Zomer 54 - -	4,55	BOONEN.	
- Old. 66 - -	6,90	- 56 - -	5,05	Paardeb.	*f* 4,50 *f* 5,25,50,85
- - 68 - -	7,90	Knobbe 60 - -	5,70		
- - 70 - -	8,90	- 62 - -	6,10	Gr. Erwt. *f*	
ROGGE.		HAVER.		Graauwe dito *f*	
N. Inl. 60 ℔ *f*	4,20	N. Dikke 36 ℔ *f*			
- - 62 - -	4,90	- - 38 - -	2,95	ZADEN, ENZ.	
- - 64 - -	5,60	- 40 - -	3,15	Old. Koolz.	*f* 12 tot *f* 15
- - 66 - -	6,30	- 42 - -	3,35	Oml. dito	*f* 12 tot *f* 15
Oude 66 - -		- 44 - -	3,55	Zomerzaad *f*	
BOEKWEIT.		- 46 - -	3,75	G. Mosterdz. *f*	
N.Gr.Zd. 60 ℔ *f*	6,15	- 48 - -	3,95	Lijnzaad *f*	
- - 62 - -	6,65	- 50 - -	4,15	Dederzaad	*f* 7 a *f* 9,25,50
- - 64 - -	7,15	N.W.Voer 36 - -	2,75	Gr. Gort	*f* 7,50, *f* 8,50,75
- Zw.- 60 - -	6,05	- - 38 - -	2,95	Parel dito *f*	
- - 62 - -	6,55	- - 40 - -	3,15	Raapolie per vat	*f* 48,50
- - 64 - -	7,05	N. Zw. - 36 - -	2,75		
Veen 64 - -	6,95	- - 38 - -	2,95		

Tarwe en Rogge in een doen. — Boekweit door schaarschheid weder hooger verkocht. — Gerst goed prijshoudend. — Haver over 't geheel wel zoo goed te plaatsen. — Boonen in de beste soorten wel zoo aangenaam, afwijkende soorten stil. — Koolzaad weinig in omgegaan. — Gort prijshoudende.

ROTTERDAM, 26 *Febr.* Tarwe, 160, 161 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 380, *f* 385.

LEEUWARDEN, 27 *Febr.* De aanvoer van alle graansoorten was heden vrij groot, en over het geheel goede vraag, zoodat veelal hoogere prijzen werden besteed. Tarwe tot ruim vorige prijzen, puike *f* 9,40,90; knappe *f* 8,10, *f* 9,00; ordinaire *f* 7,20,75. Rogge met meer kooplust tot ruim vorige prijzen, inl. *f* 6,00, *f* 6,15. Boekweit tot verhoogde prijzen meer gevraagd, Vries. Zand *f* 7,50,70; Veen *f* 6,20,30. Wintergerst met goede kooplust ongeveer 25 ct. hooger, puike *f* 4,75, *f* 5,75, ligtere soorten voor fourage van *f* 4,25 tot *f* 4,50; zomergerst puike *f* 4,75, *f* 5,25. Haver tot ruim vorige prijzen met goede kooplust, fijne voor de zaai *f* 4,65,75, fijne *f* 3,80, *f* 4,00, ordinaire *f* 3,35,50; voer *f* 3,00, *f* 3,15.

AMSTERDAM, 27 *Febr.* Tarwe bij kleinigheden aan consumtie: 131 ℔ n. witb. Pools. *f* 445; 130 ℔ jar. b. dito *f* 430; 128 ℔ dito *f* 400; 126 ℔ dito *f* 360; 118 ℔ o. dito *f* 300 aan de Zaan; 128 ℔ n. Gelders. *f* 335; 123 ℔ n. Vries. *f* 290. — Rogge zonder verandering: 120 ℔ Arch. *f* 230; 117, 118 ℔ Petersb. *f* 217, *f* 220; 115 ℔ dito *f* 211; 115, 116 ℔ n. Inl. *f* 200, *f* 205. — Gerst in een doen: 107 ℔ Knobbe *f* 196.

Koolzaad dadelijk en op het voorjaar onveranderd, op het najaar bij voorgaanden marktdag 1 p. vl. lager: Holst. Rubs 80 p. vl.; Kromhorn 79½ p. vl.; op 9 vat olie te leveren in April 88½ p. vl.; Sept. en Oct. 78 p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 113, 114 ℔ Bessarabië *f* 435. — Raapolie dadelijk iets williger, op levering in den beginne iets vaster, bleef flaauwer: op 6/w. *f* 53,25; vlieg. *f* 51,75; Mei *f* 49,50 a *f* 49,75 a *f* 49,50; Sept. *f* 46,25 a *f* 46; Oct. en Nov. *f* 46 a *f* 45,75; Dec. *f* 45,75 a *f* 45,50. — Lijnolie dadelijk en op levering niet williger: op 6/w. *f* 43,75; vlieg. *f* 42,50; Maart *f* 42 a *f* 41,75; April *f* 42,25 a *f* 42; Mei *f* 42,25; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42,25 a *f* 42. — Hennepolie op 6/w. *f* 50,75; vlieg. *f* 49,50.

LONDEN, 25 *Febr.* De handel ter graanmarkt van heden was zeer onbeduidend en het weinige dat verkocht werd bedong de prijzen van eergisteren. De zaken werden veel belemmerd door een zwaren mist die er heerschte.

Van den 27sten. Granen onveranderd.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 27 *Februarij*. De prijs der boter was heden: 1ste soort, *f* 42; 2de soort, *f* 40.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 27 *Febr.* Het aangevoerde vee was gering; prijzen als voren.

LONDEN, 27 *Febr.* Aan de veemarkt waren 504 runderen, die tot betere en 2380 schapen en 95 kalveren, die tot veel hoogere prijzen verkocht werden.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 27 *Februarij*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63$\frac{13}{16}$; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. 95$\frac{7}{16}$. — Belgie, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 52. — Spanje, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 24¼; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 37⅜; Dito Buitenl. 85 £ 3 pCt. 41⅝. — Portugal, te Londen 3 pCt. 45¼. — Rusland, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 104⅛; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 96¼. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 76$\frac{11}{16}$; Dito Dito 2½ pCt. 39⅝; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 86¼; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 78½. — Mexico, Onbep. Stukken 3 pCt. 21½.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

H. H. van EMMEN, Jr.,
van de *Pekela*,
en
G. A. POTT,
van de *Winschoterzijl*.

Winschoterzijl, 26 Februarij 1857.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Stedum, 25 Februarij 1857. Heden beviel van een' *ZOON* T. J. SIEMENS—BORGESIUS.

*** Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER* Vrouwe C. W. PAEHLIG—van IDDEKINGE.
Sneek, 26 Februarij 1857.

*** Heden beviel van een' ZOON Trientje Smith, geliefde Echtgenoot van

K. HOFKAMP.

Groningen, 27 Februarij 1857.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* G. L. WENDEL—MARS.
Groningen, 27 Februarij 1857.

*** Heden overleed, in den aanvalligen leeftijd van vier jaren, ons eenig Zoontje WILLEM CHRISTIAAN.
Groningen, 27 Februarij 1857.

CHR. de WIJS.
J. G. de WIJS—IMMINK.

*** Heden ontving ik het treurig berigt, dat mijne geliefde Zuster BERTHA EISENBACH, na eene korte ongesteldheid, te *Arnhem* is overleden, tot diepe droefheid van mij en verdere Familie.
Groningen, 26 Februarij 1857.

M. EISENBACH.

Eenige kennisgeving.

⁂ Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 3den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, voor één Saizoen, publiek worden verhuurd:

Ongeveer 46 Bunders uitmuntend GROENLAND, gelegen in den *Paddepoel*, toebehoorende aan Mejufvrouw de Wed. F. GERMS, en ongeveer 7½ B. best GROENLAND, de *TIGCHELDOBBEN* genaamd, gelegen in den *Paddepoel*, onder *Noorddijk*, toebehoorende aan J. VAN HEMMEN; alles in Perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk.

⁂ Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 9den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Koffijhuishouder B. TEN HAVE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene zeer neringrijke **KOOPMANSBEHUIZING**, get. I 247, staande oostzijde aan Der-Aa, bij de Vischbanken, te *Groningen*, benevens een ruim PAKHUIS daarachter, uitkomende op de Laan, wordende door Mejufvrouw de Wedw. G. TEN OEVER bewoond.

II. Een geheel nieuw vertimmerd PAKHUIS met OPEN PLAATS en BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, get. I 245, staande mede oostzijde aan Der-Aa te *Groningen*.

III. Eene BEHUIZING, get. S 63, staande zuidzijde aan het Zuiderdiep, op den hoek van het Ruiterstraatje te *Groningen*, wordende door E. A. BOLHUIS in huur bewoond.

IV. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini-Kerk te *Groningen*, get. no. 27.

Om te aanvaarden op den 1sten Mei 1857.

Te bezien ZATURDAG bevorens en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—5 uur, — perceel I op Bewijzen van Toegang, ten Kantore van den Notaris te bekomen, tegen betaling van 10 Cent, ten voordeele van de algemeene Armen der Gemeente *Groningen*.

Voorts:

V. Het welbezeild, gekoperd en kopervast **SCHOONERSCHIP** genaamd ***GROOT ZEEWIJK***, uitgehaald in den jare 1854, groot 164 Zeetonnen, gevoerd door den Scheepskapitein G. J. HOMAN, met COMPLETEN INVENTARIS, zoocals hetzelve thans is liggende in de Binnenhaven te *Schiedam*, alwaar het dagelijks kan worden bezigtigd.

Informatiën bij de Heeren A. PRINS en COMP., te *Schiedam*, en ten Kantore van den Notaris.

Maandag den 9den Maart 1857,

des avonds te 7 uur, zullen, ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, ten Huize van A. MIDDELKOSTER, worden verhuurd, om te Hooijen en te Weiden: de LANDERIJEN bij *Koekoek* en *Harsensbosch* behoorende aan Mr. J. J. CREMERS, C. S.

Mr. J. W. QUINTUS.

⁂ Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, voor één Saizoen, publiek worden verhuurd: Op DINGSDAG den 10den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein E. H. AALFS, voor de Ebbingepoort te *Groningen*:

Ongeveer 7 B. best **GROENLAND**, gelegen in 4 stukken aan het Selwerderdiepje; ongeveer 7 B. uitmuntend GROENLAND, gelegen in 3 stukken achter *Borgham*; ongeveer 5 B. best GROENLAND, gelegen aan den *Wolddijk*, en ongeveer 1½ B. best GROENLAND, mede aldaar; alles toebehoorende aan den Heer G. VAN BOLHUIS LIEFTINCK; in onderscheidene Perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk; voorts worden verhuurd: het Topgras van 2½ B. LAND, aan den Jacobijnerweg, toebehoorende aan H. RIJKENS.

En op WOENSDAG den 11den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein D. BOLT, buiten de Steentilpoort te *Groningen*: ongeveer 6 B. uitmuntend GROENLAND, in 3 stukken, aan de Stadsgracht buiten de Steentilpoort; ongeveer 5 B. best GROENLAND, in 3 stukken, aan het Zaagmuldersweg je aldaar, toebehoorende aan den Heer G. VAN BOLHUIS LIEFTINCK; ongeveer 7 B. best GROENLAND, aan het Damsterdiep aldaar, toebehoorende aan de Erven van wijlen Mejufvr. de Wedw. J. R. TIJL; ongeveer 9 B. best GROENLAND, in 4 stukken, mede aldaar, toebehoorende aan den Heer K. MAATHUIS; ongeveer 5 B. best GROENLAND, aan het einde van het Zaagmuldersweg je aldaar, ongeveer 4 B. best GROENLAND, te *Euvelgunne*, en ongeveer 3½ B. best GROENLAND, aan den Boermandeweg, toebehoorende aan den Heer H. K. BAKKER; — en het TOPGRAS van ongeveer 2 B. Land, gelegen aan den Stadsweg bij *Oosterhoogebrug*, het 2de stuk, toebehoorende aan den Heer R. T. DE COCK.

Alles in onderscheiden Perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als Topgras en Naweide ieder afzonderlijk.

⁂ Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 13den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd:

Ongeveer 25 B. **GROENLAND**, gelegen in den *Paddepoel*, en ongeveer 13½ B. best GROENLAND, gelegen aan den *Wolddijk*, bij de *Noorder Hoogebrug*; alles toebehoorende aan den Heer S. ROODA; en zulks in Perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk.

Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 3den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek, **voor den tijd van een jaar verhuren**: De bij de Buitenplaats ***ZORGWIJK***, onder *Noorddijk* en *Groningen*, gelegen **LANDERIJEN**, van den Heer Mr. O. B. DE RHEDEN VAN SWINDEREN, te zamen ruim 50 Bunders; in Perceelen, om te Hooijen of te Weiden; Top- en Naweide ieder afzonderlijk.

Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 20sten Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein BRUINS, buiten de Apoort te *Groningen*, publiek verhuren, in Perceelen, om te Hooijen, Weiden en Bouwen:

Ongeveer 17½ Bunder **LAND**, van den Heer J. DOORNBOS, Sz., gelegen aan het *Horensche Diep*, onder *Groningen*.

Woensdag den 4den Maart 1857,

des avonds te 7 uur, zullen, ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, ten Huize van H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, worden verhuurd, om te Hooijen en te Weiden: de LANDERIJEN bij de Plaats in den *Paddepoel* behoorende aan Mr. J. J. CREMERS; — en ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**: Zes Bunders LAND, aan den Adorperweg, behoorende aan den Heer A. R. SORMANI.

Mr. J. J. CREMERS.

Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 4den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder H. P. PLAAT, te *Groningen*, voor den tijd van één Saizoen, publiek worden verhuurd:

I. Ongeveer 20 B. uitmuntend OUD GROENLAND, gelegen, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer C. BACKHAUS; in Perceelen, om te Hooijen en te Weiden; en II. Ongeveer 2 B. best OUD GROENLAND, gelegen in twee Stukken, onder *Harssens*, Gem. *Adorp*; om te Weiden en te Hooijen; toebehoorende aan Mejufvr. de Wed. en Erven wijlen B. VAN DER HAAR.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris*.

⁂ Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 6den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene zeer nette BEHUIZING get. I 118, met OPEN PLAATS, BLEEKVELD en TUINTJE, staande en gelegen te *Groningen*, in de Visscherstraat, Noordzijde, laatst in huur bewoond door den Heer JAEGER.

II. Eene BEHUIZING, get. L no. 130, met grooten TUIN, staande en gelegen te *Groningen*, in de Leliestraat, op den hoek van de Violettensteeg, toebehoorende aan H. E. BREKHOF en CONS.

Om te aanvaarden op den 1sten Mei 1857 en te bezien op den dag van Verkoop, van 10—12 en van 2—5 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris*.

Woensdag den 4den Maart

1857, des morgens te 10 uur, op de vroeger aangeduide plaatsen, VERKOOPING van de **GOEDEREN** nagelaten door wijlen H. MORACK, in leven Stoelmaker te *Groningen*, breeder gedetailleerd in de *Courant van den 22sten Februarij ll.*

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

De **VERKOOPING** der **ROERENDE GOEDEREN** behoorende tot het Faillissement van J. W. KUITERT, Timmerman en Aannemer te *Groningen*, wordt **provisioneel uitgesteld.**

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

GROOTE HOUTBOELDAG,

op WOENSDAG den 4den Maart 1857, 's morgens precies te 10 uur, te *Paterswolde*, Gemeente *Eelde*, van ruim **700 stuks extra zware, lange en korrelige EIKENBOOMEN**, staande op de Plaats te *Paterswolde* bewoond door A. STEUNEBRINK, onmiddellijk aan het Vaarwater, toebehoorende aan den Heer R. GROENWOLD, te *Bonnerveen*.

Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**, alsmede eenige duizende beste **EIKEN TELGEN.**

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

⁂ Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Veendam*, zal, op de BUITENPLAATS *ZOMERLUST*, te *Veendam*, op DONDERDAG den 5den Maart 1857, des namiddags precies te twee uur, publiek verkoopen:

Eene geheel nieuwe BAROUCHETTE voor zes Personen, TENTWAGEN en KORREWAGEN, een Span Zwarte MERRIEPAARDEN, elf stuks KOEIJEN, PLOEGEN, EGGEN, WAAIJER, WIPKARREN, een BAK en WAGEN, HAKSELMACHINE en verdere BOERENGEREEDSCHAPPEN; voorts MELKGEREEDSCHAPPEN, den aanwezigen MESTHOOP, eene partij AARDAPPELEN, HOOI, STROO, MANGELWORTELS, eene partij AFBRAAK en hetgeen ten dage van Verkoop meer zal worden gepresenteerd.

⁂ Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Wedw. en Erven wijlen JAN JAKOBS MULDER, in leven Scheepsbouwer te *Leek*, op VRIJDAG den 6den Maart 1857, bij de Werf te *Leek*, te verkoopen:

Eene groote partij **zware** en **lange EIKENBOOMEN, KROMHOUT**, geschikt voor den Scheepsbouw, **zware EIKEN POSTEN** en ander **gezaagd HOUT**, geschikt voor Timmerwerk en Wagenmakerij; voorts eene aanzienlijke partij **SCHEEPSWERFGEREEDSCHAPPEN**, als: 4 HELLINGTOUWEN, 2 BRANDIJZERS, 7 SCHROEVEN, 6 DOMKRACHTEN, TANGEN, KOEVOETEN, BOUTEN, SLINGER-, SCHROEF- en andere KETTINGEN, KRAAN, TREKSPAN- en andere ZAGEN, SLEEPHAKEN, LOOPERS met BLOKKEN, SLIJPSTEENEN, LADDERS, TEERPUDSEN, 3 SCHOUWEN, eene menigte TIMMERGEREEDSCHAPPEN, DITO om te SCHILLEN, 1 SPIJKERKAST en veel meer andere GOEDEREN; — zullende des voormiddags te 10 uur precies een aanvang worden gemaakt.

VERHURINGEN.

Op Vrijdag den 6den Maart 1857, 's avonds te 5 uur, ten Huize van F. BOUSEMA, te *Aduard*, van 30 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. J. A. UILKENS.

Op Zaturdag den 7den Maart 1857, 's avonds te 5 uur, ten Huize van J. H. SCHIPPER, te *Aduard*, van 7 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden; en eene BOERENWONING met HOF en HEEM, te *Oostum*, toebehoorende aan JOH. BOLT en CONS.

Op Donderdag den 12den Maart 1857, 's namiddags te 2 uur, ten Huize van A. E. DE VRIES, bij de Nieuwe Brug, onder *Leegkerk*, van 65 Bund. LAND, om te Hooijen, Weiden en Bouwen, toebehoorende aan O. J. VAN ZANTEN, H. M. HOEKSEMA en G. SCHUITEMA.

Op Vrijdag den 13den Maart 1857, 's avonds te 5 uur, ten Huize van T. MEINEMA, te *Dorkwert*, van 18 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan de Wedw. A. BOS.

Op Woensdag den 18den Maart 1857, 's avonds te 5 uur, ten Huize van de Wedw. H. B. WIERENGA, te *Wierummerschouw*, van 30 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan de Wedw. K. P. WOUDA.

Op Vrijdag den 20sten Maart 1857, 's avonds te 6 uur, ten Huize van D. TER VEER, te *den Horn*, van 17 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan de Wedw. J. H. DE JONGE.

Op Zaturdag den 21sten Maart 1857, 's avonds te 6 uur, ten Huize van H. S. HOVEN, te *Zuidhorn*, van 30 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. G. POSTHUMUS, en 5 Bund. BOUWLAND, in Akker-perceelen.

J. HOMAN.

GROOTE

LANDVERHURING.

Op MAANDAG den 16den Maart 1857, des namiddags te 5 uur, zal, bij den Kastelein MEINEMA, onder *Dorkwerd*, voor de Wedw. B. J. HOOIBOER aldaar, publiek, voor één jaar worden verhuurd:

Ongeveer 50 Bunders best **GROEN- en BOUWLAND**, waaronder 3 Grazen bezaaid met TARWE en 2 Grazen met WINTERGERST; — behoorende bij de Plaats ***HET HOOIHUIS***, te *Dorkwerd*.

L. DOORNBOS.

⁂ Mr. **A. MUNTINGHE CLEVERINGA**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van SIKKE JACOBS DOORNBOS en q.q., op DINGSDAG den 10den Maart 1857, des voormiddags te tien uur, ten Huize van G. J. OOSTERDIJK, te *'t Zandt*, publiek verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 19 B., 84 R., 20 E. LAND, doende jaarlijks tot huur ƒ 135—00, staande en gelegen nabij *'t Zandt* en den Grindweg.

Mr. A. MUNTINGHE CLEVERINGA.

TE HUUR, tegen Mei a.s.

Twee **BOVENKAMERS** met VRIJEN OPGANG. Te bevragen bij T. DE HAAN, Apoort.

Te Huur tegen den 1sten Mei:

Eene **BOVENWONING** met een BENEDENLOKAAL, zeer geschikt voor eene ***SCHOOL*** of dergelijke. Te bevragen bij den Koopman H. M. JANSSEN, in de Haddingestraat.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een zoo goed als nieuw **OVERDEKT TJALKSCHIP**, gemeten op 35 Tonnen, met zijn' VOLLEDIGEN INVENTARIS. Informatiën te bekomen bij Mr. F. J. KAPPEYNE VAN DE CAPPELLO, te *Uithuizermeeden*.

Eene partij DAKPANNEN

TE KOOP.

Te bevragen bij den Timmerman **JAGER**, in de Folkingestraat.

⁂ Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *Gekwalificeerde Collecteurs* te *Groningen*, zijn voor de **383ste STAATS-LOTERIJ** (waarvan de *eerste Klasse* op MAANDAG den 23sten Maart 1857 zal beginnen te trekken), **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekomen.

PHOTOGRAPHISCHE PORTRETTEN,

à ƒ 2 en hooger,

op **papier, linnen** en **ivoor**, tot levensgrootte, zonder rétoucheren. Bij **H. JANSEN**, in de Oosterstraat, ten Huize van den Heer H. H. KIMM.

De ondergeteekende, die in de laatste twee jaren bij nu wijlen den Heer J. W. HOFFMEISTER als Meesterknecht heeft gefungeerd, en nu voornemens is het Vak van **KLEERMAKEN**, ook des verkiezende met **bijlevering der Stoffen**, van af den 1sten Maart eerstkomende voor **EIGENE REKENING** te beginnen, rekommandeert zich ten vriendelijkste bij de BEGUNSTIGERS van zijnen voormaligen Patroon bovengenoemd, alsmede bij allen, die hem met hun vertrouwen willen vereeren; belovende eene **zuinige** en **nette bediening.**

GRONINGEN, 26 Februarij 1857.

J. STRIJD,

voorloopig te bevragen ten Huize van wijlen den Heer HOFFMEISTER voornoemd.

Eene **JUFVROUW**, van de Roomsch-Kath. Godsdienst, sterk en gezond van gestel en opgeruimd van humeur, die sedert eene lange reeks van jaren eene Burgerlijke Huishouding van een ziekelijken Man en Vrouw heeft bestuurd en de Zieken met veel zorg en geschiktheid heeft opgepast en verpleegd, doch nu door den dood dier personen buiten betrekking is, **zag zich gaarne weder in zoodanige betrekking GEPLAATST**, — of tot **GEZELSCHAP VAN BEJAARDE LIEDEN**, of tot OPPASSING van ZWAKKEN en ZIEKEN, waarvoor zij eene **bijzondere geschiktheid** heeft aan den dag gelegd. Zij ziet niet op groot salaris, — eene **kleine vergoeding** is haar **voldoende**, — meer op eene **vriendelijke** en **heusche behandeling.** — Adres aan het KANTOOR DEZER COURANT.

Eene **JONGE DAME** zoekt ***KOST, INWONING***, benevens **GEZELLIG HUISELIJK VERKEER** bij de eene of andere Familie, liefst binnen de Stad *Groningen*.

Hierop reflecterende, wordt men verzocht zich ten spoedigste met franko brieven te wenden aan het BUREAU dezer COURANT, lett. Z.

Op een aangenaam Dorp in de nabijheid van *Groningen* is gelegenheid voor een' **HEER** of eene **DAME** ter **inwoning**, en, indien noodig, ook ter **verpleging**, met genot van VRIJE KAMER en TAFEL.

Adres met *franko* Brieven, onder lett. M. N., bij den Boekhandelaar H. R. ROELFSEMA.

Voor een **JONG MENSCH** uit den fatsoenlijken stand wordt verlangd **KOST** en **INWONING**, met genot van eene VRIJE KAMER, bij Burgerlieden. Reflecterenden adresseren zich met prijsopgaaf, onder letter B, bij den Boekhandelaar K. DE WAARD.

Op een **KANTOOR** te *Groningen* is voor een **fatsoenlijk JONGELING** gelegenheid om in den ***HANDEL*** te worden opgeleid.

Adres met *franko* Brieven, onder lett. A. B., bij den Boekhandelaar H. R. ROELFSEMA.

Een **WINKELBEDIENDE**, 22 jaren oud, van de H. G., zag zich gaarne ten spoedigste geplaatst bij een' KRUIDENIER. Adres onder letter A, bij den Boekhandelaar S. G. MOERBEEK.

Wedw. G. G. Olthof,

te ***WILDERVANK***, verlangt een' **BLOKMAKERSKNECHT,** bekwaam om als BAAS te kunnen ageeren.

Wij beschouwen het als eenen verblijdenden vooruitgang, dat de Geleerden zich thans zoo ernstig bezig houden met het onderzoeken van Natuurproducten die voor de gezondheid aan te bevelen zijn. Het *Nieuw Nederlandsch Magazijn* van de vorige maand had zulk een artikel over den Broodboom, het Natuurbrood (*native bread*) der Keerkringsgewesten, over de Apios Tuberosa en verschillende andere vruchten. Het zegt:

» Het van deze, aan eiwitachtige stoffen zoo rijke knollen bereide meel heeft de kleur der Revalenta, eenen dergelijken smaak en schijnt, volgens den Hoogleeraar LIEBIG, hetzelfde product te zijn, dat tot dit tegenwoordig ook door eenige Geneeskundigen aangeprezen Genees- en Voedingemiddel gebruikt wordt, ofschoon Engelsche Artsen deze dagen de zachtvoedende en heilzame eigenschappen dezer Revalenta, voornamelijk bij slepende ziekten van maag en ingewanden, toeschrijven aan eene eigenaardige bereiding en vermenging van dit apiosmeel met dat der zoogenaamde erwten of knoppen van den Johannes-broodboom (*Seratonia Siliqua*) uit *Gelukkig Arabië*, en de knollen van den Ulloco Tuberosus, welke Professor MULDER nog rijker aan eiwitstof vond."

Nog andere Dagbladen en Tijdschriften bevatten artikelen waarin even gunstig over de **REVALENTA** gesproken wordt. Wij zullen ze opsporen en gelegentlijk de uittreksels, voor zoover ze ons aangaan, aan onze lezers mededeelen.

VERKOOPHUIS.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.